

14. ძველების მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის
თანამედროვე ბაზოკვლევაში*

მენეჯმენტის განვითარების საერთაშორისო ინსტიტუტის მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის კვლევის ცენტრში (ლოზანა)¹ მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის საკითხს იკვლევენ საუკეთესო ეკონომიკური შედეგების მქონე ქვეყნების მასშტაბით და წელიწადეულებს პროფ. სტეფანე გარელის ხელმძღვანელობით 1989 წლიდან ამზადებენ. შესწავლილი ქვეყნების რიცხვი ყოველწლიურად იზრდება და 2011 წლის ანგარიშში უკვე 59 ეკონომიკა იქნა შეფასებული. სამწუხაროდ, საქართველო ამ ქვეყნებს შორის არ არის და შესაბამისად ქართულ სამეცნიერო წრეებში კვლევის ეს სკოლა ნაკლებად ცნობილი.

ქვეყნების მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის გამოსაკვლევად ცენტრში აანალიზებენ და ახასიათებენ ეროვნულ პოლიტიკურ-ეკონომიკური გარემოს უნარს, რომელიც ხელს უწყობს დამატებული ღირებულების შექმნის სტაბილურ პროცესს. იგულისხმება, რომ კონკურენტუნარიანობა დიდადაა დამოკიდებული სახელმწიფოს მიერ დამატებული ღირებულების შექმნის მყარი პროცესის ხელშეწყობი ეკონომიკურ-სამართლებრივი გარემოს შექმნის უნარზე.

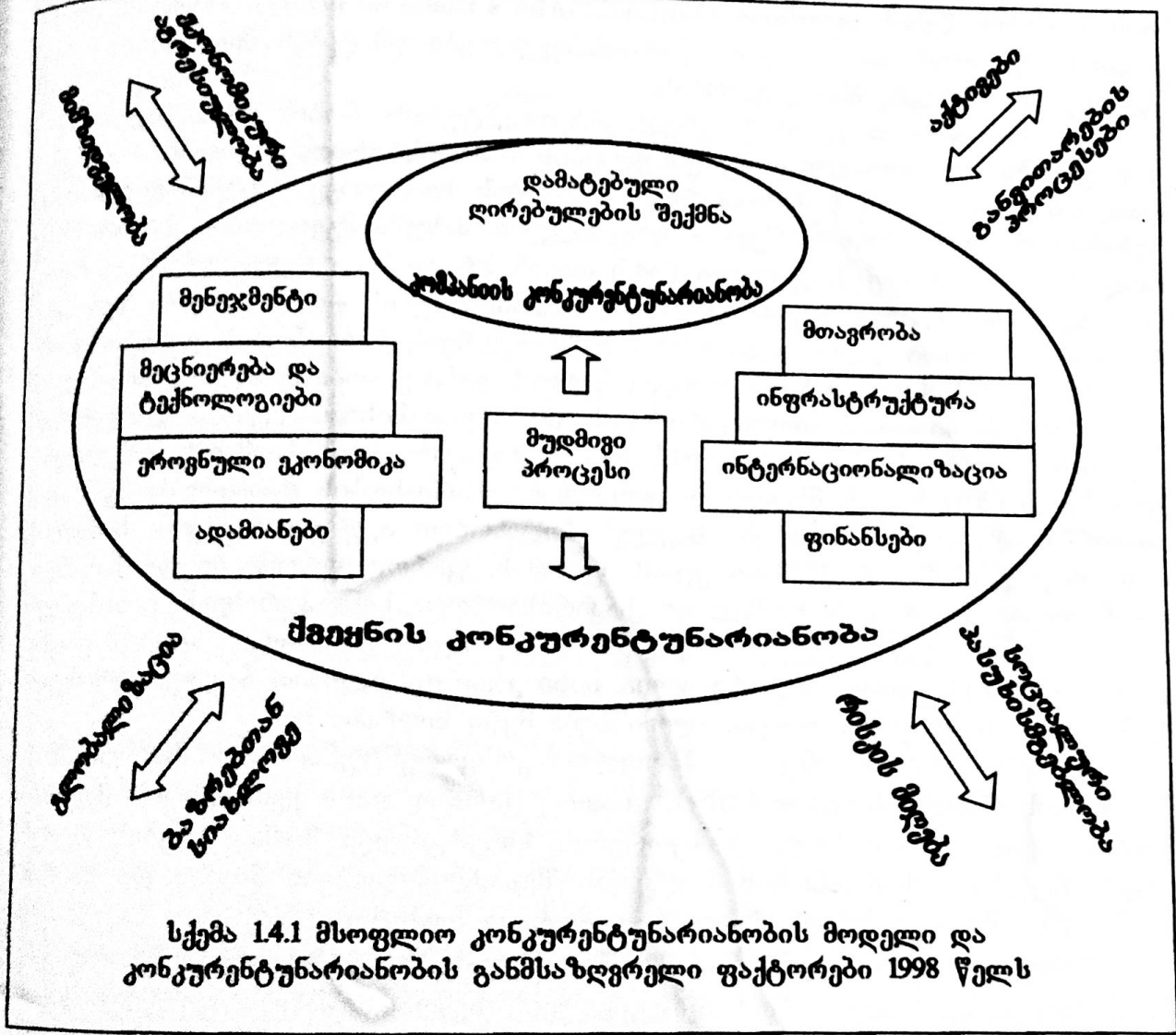
ლოზანის კვლევითი ცენტრის მიერ ჩატარებულ კვლევებს ისტორიულ რაკურსში განვიხილავთ. 1998 წლის მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის მოდელი და მასზე მოქმედი ფაქტორები მოცემულია სქემაზე 1.4.¹² იმ დროისთვის გამოყვეს კონკურენტუნარიანობის 8 ძირითადი და 45 ქვეფაქტორი. ძირითადი ფაქტორები იყო: 1) **ეროვნული ეკონომიკა** (ქვეფაქტორები: დამატებული ღირებულება, ინვესტიციები, დანახოვები, მოხმარება, ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებლები, ცხოვრების ღირებულება, პროგნოზები); 2) **ინტერნაციონალიზაცია** (მიმდინარე საგადამხდელო ბალანსი, საქონლისა და მომსახურების ექსპორტი და იმპორტი, ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსი, პორტფელური ინვესტიციები, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები, პროტექციონიზმი, ეკონომიკის გახსნილობა); 3) **მთავრობა** (საგარეო და საშინაო ვალი, სამთავრობო ხარჯები, ფისკალური პოლიტიკა, სახელმწიფო აპარატის ეფექტიანობა, კანონიერება და უსაფრთხოება); 4) **ფინანსები** (კაპიტალის ღირებულება, კაპიტალის არსებობა, საფონდო ბაზრის დინამიკა, საბანკო სექტორის ეფექტიანობა); 5) **ინფრასტრუქტურა** (ძირითადი ინფრასტრუქტურა, ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურა, საკუთარი ენერგორესურსებით უზრუნველყოფა, გარემო); 6) **მენეჯმენტი** (მწარმოებლურობა, შრომაზე დანახარჯები, საწარმოს საქმიანობის მაჩვენებლები, მენეჯმენტის ეფექტიანობა, კორპორატიული კულტურა); 7) **მეცნიერება და ტექნოლოგიები** (დანახარჯები სამეცნიერო-კვლევით, საცდელ-საკონსტრუქტორო სამუშაოებზე, სამეცნიერო-კვლევითი კადრები, ტექნოლოგიური მენეჯმენტი, სამეცნიერო გარემო, ინტელექტუალური საკუთრების უფლების დაცვა); 8. **ადამიანური რესურსები** (დემოგრაფიული მაჩვენებლები, სამუშაო ძალა, დოქტორივი ფასეულობები).

არსის მიხედვით

დემოგრაფიული სტრუქტურა

* პარაგრაფში მოცემული მასალა განახლებულია და ეყრდნობა: ი. გაგნიძე, კონკურენტუნარიანობის მიღწევის თეორიულ-მეთოდოლოგიური საფუძვლები გარდამავალ ქვეყნებში, I საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ბლობალიზაცია და საქართველოს ეკონომიკის მდგრადი განვითარების პერსპექტივები“, თსუ, 22-24 ოქტომბერი, 2008 წ. 40-53
¹ <http://www.imd.org>
² Г. В. Куликов, Яков...

ბოლო ათი წლის მანძილზე კონკურენტუნარიანობის მაჩვენებლები კიდევ უფრო დაიხვეწა. 2011 წლის მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის ამსახველ ყოველწლიურ გამოცემაში ის ფაქტორთა ოთხ ძირითად ჯგუფში გაერთიანდა (მიღებული შედეგები ეყრდნობა 331 კრიტერიუმს, რომელთა 2/3 სტატისტიკური მონაცემებია, ხოლო 1/3 - ცნობილ მენეჯერთა პირადი გამოკითხვის ანალიზი; კვლევა მიმდინარეობდა 50-ზე მეტ პარტნიორ საერთაშორისო ინსტიტუტთან ერთად).¹

სქემა 14.1 მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის მოდელი და კონკურენტუნარიანობის განმსაზღვრელი ფაქტორები 1998 წელს

ეს ფაქტორები და ქვეფაქტორებია:

1. ეკონომიკის მიღწევები (შეისწავლება 78 კრიტერიუმის მიხედვით, ხოლო ქვეფაქტორებია: შიდა ეკონომიკა, საერთაშორისო ვაჭრობა, უცხოური ინვესტიციები, დასაქმება, ფასები).
2. სამთავრობო დონის ძიებების ეფექტიანობა (71 კრიტერიუმი, ქვეფაქტორებია: სახელმწიფო ფინანსები, ფისკალური პოლიტიკა, ინსტიტუციური ჩარჩოსტრუქტურა, ბიზნესის კანონმდებლობა, სოციალური სტრუქტურა);
3. ბიზნესის ეფექტიანობა (68 კრიტერიუმი; ქვეფაქტორებია: მწარმოებლობა, შრომის ბაზარი, ფინანსები, მენეჯმენტის პრაქტიკა, დამოკიდებულებები და ფასეულობები);

¹ www.imd.org

4. ინფრასტრუქტურის მაჩვენებლები (114 კრიტერიუმი; ქვეფაქტორების

ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურა, სამეცნიერო ინფრასტრუქტურა, ჯანდაცვა და გარემოს დაცვა, განათლება). აღნიშნული კრიტერიუმები მოცემულია დანართში 2.

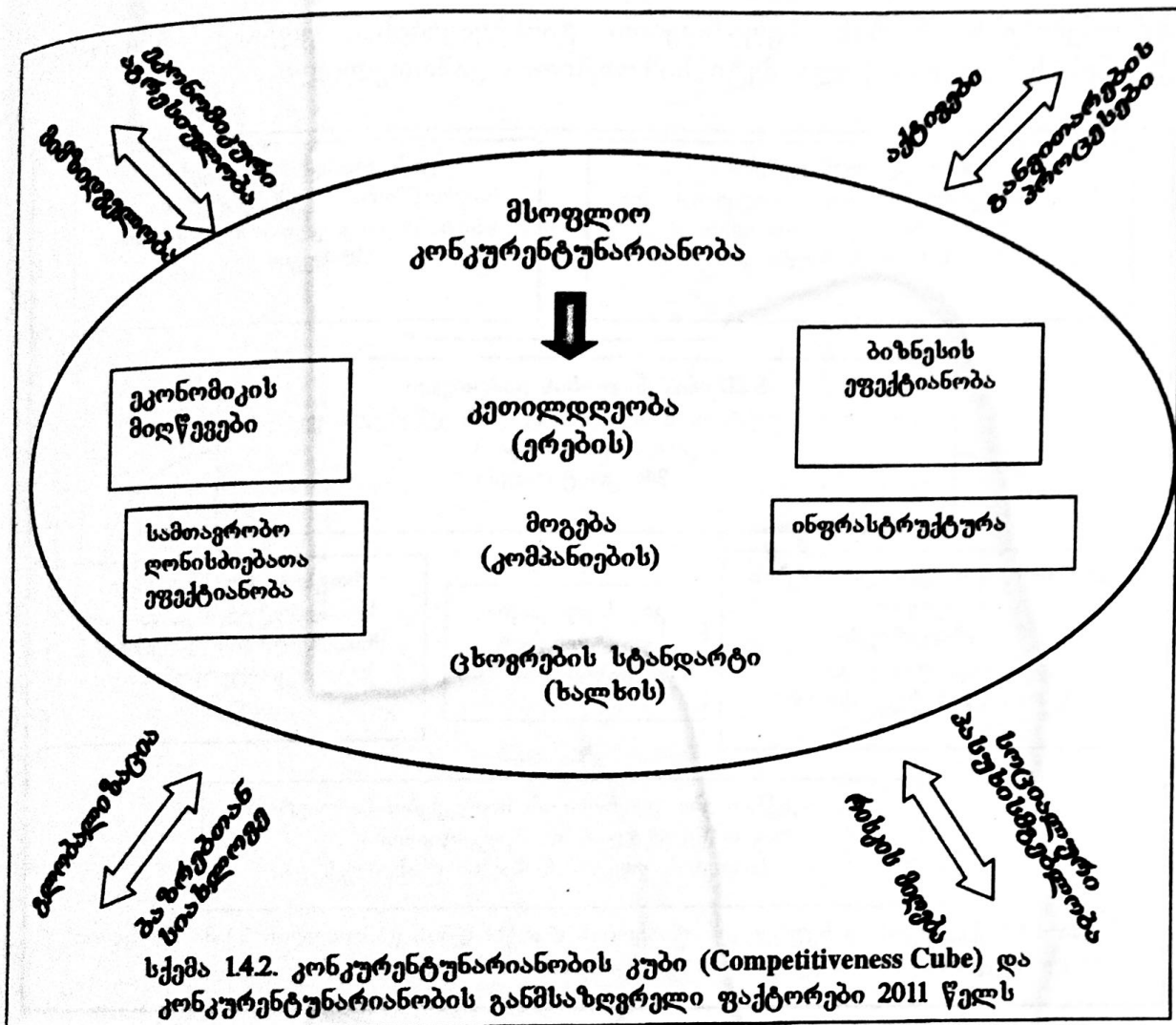
ევროპულ მკვლევართა ჯგუფი აღნიშნავს, რომ სწავლობს კონკურენტუნარიანობის გამოწვევებს მექანიზმს და არა მის შედეგს და საამისოდ გთხოვთ ზოგადი თეორიის გამოყენებას: კუბის თეორიას (Cube theory) და მ. პორტერის ალმასის წესის თეორიას (Michael Porter's Diamond theory), რომლის ოთხ კომპონენტს ლოზანის სკოლის წარმომადგენლები უმატებენ მთავრობისა და შემთხვევის (შანსის) მნიშვნელობას.

კუბის თეორიით განისაზღვრება კონკურენტუნარიანობის ოთხი ძალა: მიმოხილვა - ეკონომიკური აგრესიულობის საპირისპიროდ; აქტივები - განხორციელების პროცესების საპირისპიროდ; ბაზრების სიახლოვე - გლობალურ ბაზრების საპირისპიროდ; რისკის გაწევა - სოციალური პასუხისმგებლობის საპირისპიროდ. როგორც პროფ. ს. გარელი წერს თავის სტატიაში - „კონკურენტუნარიანობა 20 წლის შემდეგ“, კონკურენტუნარიანობის კუბის ფრონტალური ზედაპირი მოიცავს ერთი წლის განმავლობაში კონკურენტუნარიანობის გენერირების აღწერას. კუბის სიღრმე წარმოადგენს დროის განმავლობაში აკუმულირებული კონკურენტუნარიანობის ილუსტრირებას და შესაბამისად, ქვეყნის სიმდიდრესა და მდებარეობას, 40 წლის სახელმწიფო სინგაპური არის საკმაოდ კონკურენტუნარიანი (2011 წ. მას მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის რეიტინგში მე-3 ადგილი ეკავა)², თუმცა აისახება ნაკლები ოდენობით აკუმულირებული სიმდიდრით, რაც განსაზღვრავს მისი კუბის ფორმას, ფართო ფრონტალური ნაწილი და ნაკლები სიღრმე. აღნიშნულის საპირისპიროდ, სინგაპურისგან განსხვავებით, შვეიცარია (მე-5 ადგილი) ნაკლები სისწრაფით ვითარდება, თუმცა გაცილებით დიდი ისტორიის მატარებელია: მისი კუბი გაცილებით ნაკლებ ფრონტალურ ნაწილს მოიცავს, თუმცა, აღინიშნება მეტი სიღრმით.³

სქემაზე 1.4.2 მოცემულია მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის კუბი 2011 წლისთვის (Competitiveness Cube),⁴ სადაც კარგად ჩანს ეკონომიკის მდგრადობის განმაპირობებელი ფაქტორების სინერგიული ზემოქმედების შედეგად კონკურენტუნარიანობის მიღწევის შესაძლებლობები მიკრო და მაკრო დონეზე (კომპანიებისა და მთლიანად ქვეყნის დონეზე).

მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის შეფასების გამოთვლის მეთოდიკა ქვეყნების კონკურენტუნარიანობის კვლევის ზემოაღნიშნული ცენტრების მიერ ქვეყნების კონკურენტუნარიანობის გამოსათვლელად შემუშავებული ინდექსები და მაჩვენებლები ყოველწლიურად იხვეწება. ასევე იზრდება გამოყოფილი ქვეყნების რაოდენობა, ხოლო კვლევის გამოცდილება და სამეცნიერო პაექრობა აისახება ცენტრების მიერ მომზადებულ წელიწადურ რეპორტებში.

¹ <http://www.imd.org>
² <http://www.imd.org>
³ <http://www.imd.org>
⁴ <http://www.imd.org>

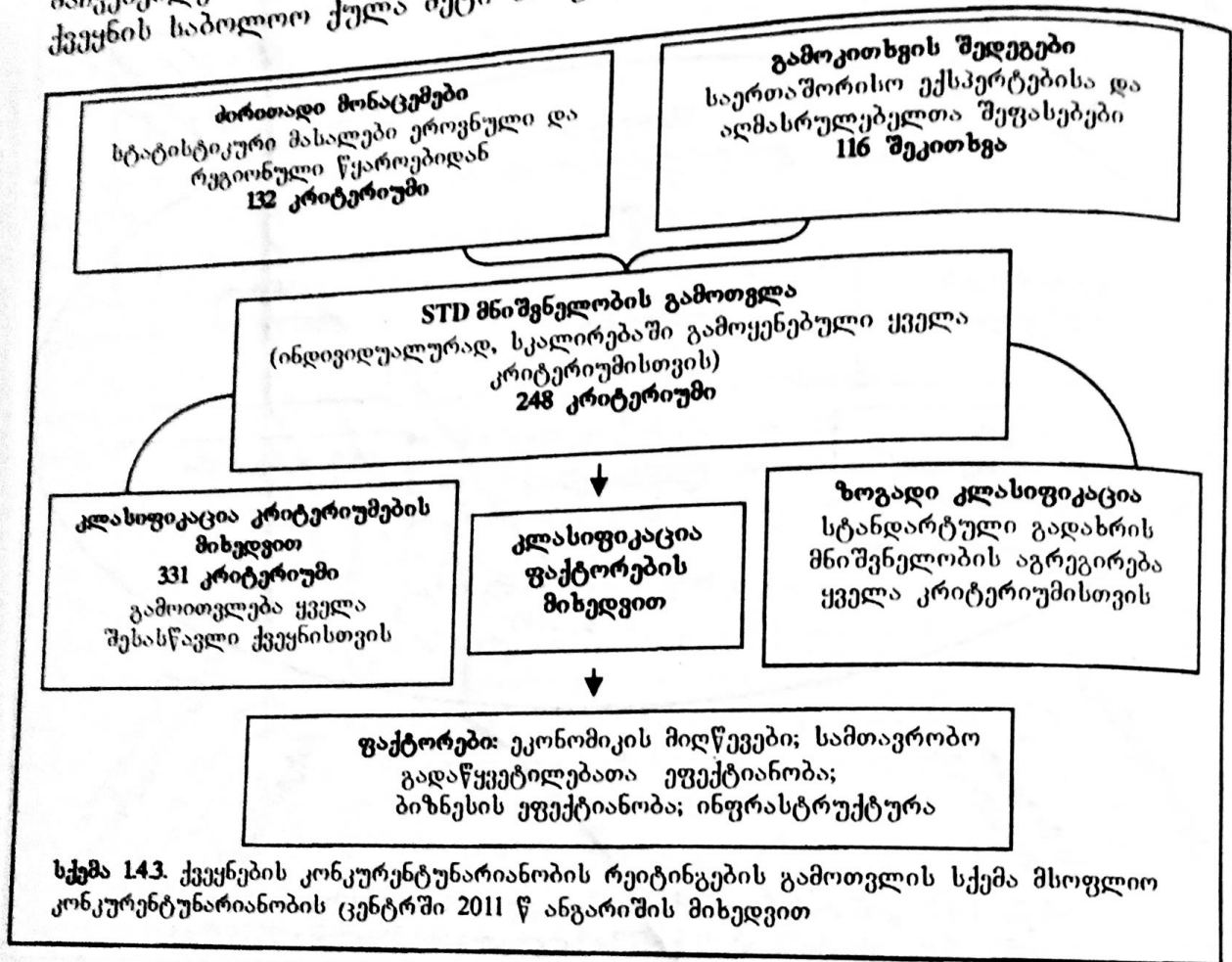
სქემა 14.2. კონკურენტუნარიანობის კუბი (Competitiveness Cube) და კონკურენტუნარიანობის განმსაზღვრელი ფაქტორები 2011 წელს

მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის წელიწადური (IMD World Competitiveness Yearbook) არის ერთ-ერთი ყველაზე საფუძვლიანი და დაწვრილებითი ყოველწლიური ანგარიში ქვეყნების კონკურენტუნარიანობის შესახებ. ანგარიშში ქვეყნები შერჩეულია მსოფლიო ეკონომიკაზე მათი გავლენისა და მათზე არსებული ინფორმაციის საერთაშორისო სტატისტიკასთან თავსებადობის გათვალისწინებით. ცალკეული ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის მაჩვენებლის განსაზღვრის ზოგადი სტრუქტურა მოცემულია სქემაზე 14.3.

კვლევაში გამოყენებული კრიტერიუმები შერჩეულია ეკონომიკური ლიტერატურის, საერთაშორისო, ეროვნული და რეგიონული რესურსებისა და ბიზნესის წარმომდგენელთა გამოკითხვის შედეგად. სქემიდან 14.3 ჩანს, რომ კრიტერიუმებს შორის 132 ძირითადი სტატისტიკური მონაცემებია, 116 - გამოკითხვის შედეგები (2011 წელს თითოეულ ქვეყანაში გამოკითხა საშუალოდ 84 რესპონდენტი), ხოლო 83 მაჩვენებელი ე.წ. „უკანა ფონის“ მაჩვენებელია. ისინი არ ჩანს კრიტერიუმების ჩამონათვალში, მაგრამ გამოთვლები მიმდინარეობს მათზე დაყრდნობით.

მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის შეფასებაში გამოყენებული კრიტერიუმების უმეტესობა გამოითვლება სხვადასხვაგვარად, შესადარისი სტანდარტული სკალირება გამოიყენება ფაქტორების, ქვეფაქტორებისა და საერთო შედეგების გამოსათვლელად. სტანდარტული გადახრის მეთოდი - სგმ (Standard Deviation Method - SDM) აფასებს ცალკეული ქვეყნის ეკონომიკის

მაჩვენებლებს შორის შეფარდებით განსხვავებას, შედეგად, თითოეული ქვეყნის საბოლოო ქულა მეტი სიზუსტითაა გამოთვლილი.

დასაწყისში ყოველი კრიტერიუმისთვის გაიანგარიშება შესაბამისი ქვეყნების მოსახლეობის საშუალო რიცხოვნობა, ხოლო სტანდარტული გადახრა გამოითვლება ფორმულით:

$$S = \sqrt{\frac{\sum(x-\bar{x})^2}{N}} \quad (14.1)$$

ბოლო ეტაპზე ყოველი ეკონომიკისთვის სკალირებაში გამოყენებული ყველა შესაფასებელი კრიტერიუმის მიხედვით გამოითვლება სტანდარტული გადახრის მნიშვნელობა. იგი გაიანგარიშება შესასწავლი ქვეყნის ეკონომიკის საწყისი საშუალო მნიშვნელობიდან, საბოლოო შედეგი კი, მიიღება სტანდარტული გადახრის გამოყენებით. i ეკონომიკისთვის სტანდარტული გადახრის მნიშვნელობა გამოითვლება ფორმულით:

$$(STD)_i = \frac{x-\bar{x}}{s} \quad (14.2)$$

სადაც, (14.1) და (14.2) ფორმულებისთვის:

S - არის სტანდარტული გადახრა;

x - ქვეყნის ეკონომიკის რაიმე მაჩვენებლის საწყისი მნიშვნელობა;

\bar{x} - ქვეყნის ეკონომიკის რაიმე მაჩვენებლის საშუალო მნიშვნელობა;

N - შესწავლილი ქვეყნების რაოდენობა.

თითოეული კრიტერიუმისთვის ცალ-ცალკე გამოითვლება სტანდარტული გადახრა. ძირითადი მონაცემები და შედეგები შეიკრიბა და შეიქმნა მნიშვნელობები.

განაწილების ფორმის განსასაზღვრად. არასტანდარტული მონაცემების მი-
ლების შემთხვევაში გამოიყენება ლოგარითმი, რომლებსაც შემდგომში
სტანდარტული გადახრის გამოსათვლელად იყენებენ.

საშუალო გადახრის მნიშვნელობით, რისგანაც შედგება აღნიშნული ქვე-
ფაქტორი (უკანა ფონის არსებული კრიტერიუმების ჩათვლით). ყველა მაჩვენ-
ებლის წონა 1-ის ტოლია. გამოკვლევის მასალების ხვედრითი წონა მთლი-
ანი ქულის 1/3-ს შეადგენს. 20 ქვეფაქტორიდან თითოეულის წონაა 5%, ვი-
ნაიდან მიღებულია, რომ თითოეული ქვეფაქტორის ზემოქმედება ეკონომი-
კის ფუნქციონირებაზე თანაბარია. ამ სახით სტანდარტიზებული მონაცემე-
ბი საბოლოოდ ჯამდება ქვეყნის საბოლოო სარეიტინგო ქულაში. გასათვა-
ლისწინებელია, რომ კონკურენტუნარიანობის ზემოჩამოთვლილი ოთხი ფაქ-
ტორიდან, თითოეულის მნიშვნელობა მხოლოდ ერთი ქვეყნისთვისაა 100-ის
ტოლი და მხოლოდ ერთი მათგანისთვისაა 0-ის ტოლი. დანარჩენი გამოკ-
ვლული ქვეყნების მაჩვენებლები გაიანგარიშება მათთან შედარების სა-
ფუძველზე. რესპონდენტთა გამოკითხვის დროს თითოეულ კითხვაზე პასუხი
ვარიირებს 1-6 ქულებს შორის, სადაც 1 ყველაზე ცუდი მაჩვენებელია, ხო-
ლო 6 - საუკეთესო. მიღებული შედეგები პირველ ეტაპზე გადაიყვანება 1-10
ქულიან სკალაში და შემდეგ გამოითვლება სტანდარტული გადახრა.

ტენდენციის ან ზრდის ტემპის გამოთვლა, ან უფრო დინამიკური შე-
ფასების შეთავაზება გამართლებულია იმ შემთხვევაში, თუ ფაქტობრივად
ეკონომიკის შეფარდებითი უპირატესობა ან ნაკლი, ასევე შეფასებულია რა-
იმე მომენტისთვის. ტენდენციისა და ზრდის ტემპის გამოსათვლელად გამო-
იყენება ქვემოთ მოცემული ფორმულები

1. ყოველწლიური რეალური ზრდის დონე (i - ინფლაციის დონე):

$$\left(\frac{\text{მნიშვნელობა}_{\text{წელი}}}{\text{მნიშვნელობა}_{\text{წელი}-1} \left(1 + \frac{i_{\text{წელი}}}{100} \right)} - 1 \right) \times 100 \quad (1.4.3)$$

2. ზრდის ყოველწლიური საშუალო დონე (პროცენტებში, n = პერიო-
დების რაოდენობა):

$$\frac{\frac{\text{მნიშვნელობა}_{\text{წელი}} - \text{მნიშვნელობა}_{\text{წელი}-1}}{\text{მნიშვნელობა}_{\text{წელი}-1}} + \frac{\text{მნიშვნელობა}_{\text{წელი}-1} - \text{მნიშვნელობა}_{\text{წელი}-2}}{\text{მნიშვნელობა}_{\text{წელი}-2}} + \dots}{n-1} \times 100 \quad (1.4.4)$$

თუმცა, აღნიშნული ფორმულის გამოყენების პირობები მკაცრად შეზ-
ღუდულია. მუდმივ ფასებში გამოსახული საბოლოო მნიშვნელობა (ღირებუ-
ლება) იმ პირობით, რომ აღებული იქნება 5 წლიანი პერიოდის მაჩვენებლე-
ბი, გამოითვლება შემდეგი ფორმულით:

$$\frac{\text{მნიშვნელობა}_{\text{წელი}}}{\left(1 + \frac{i_{\text{წელი}-4}}{100} \right) \times \left(1 + \frac{i_{\text{წელი}-3}}{100} \right) \times \dots \times \left(1 + \frac{i_{\text{წელი}}}{100} \right)} \quad (1.4.5)$$

სადაც, i ინფლაციის დონეა.

ამგვარად, ჩვენ ზოგადად დავახასიათებთ ქვეყნების მსოფლიო კონკუ-
რენტუნარიანობის რანგის შეფასების კრიტერიუმების გამოთვლის მეთოდ-
ს, რითაც შეგვიძლია წარმოვიდგინოთ, თუ რა კოლოსალურ შრომას ეწე-
ვიან ცენტრები ანგარიშებისა თუ წელიწადეულების მომზადების პროცესში.

მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის პრინციპები და წესები. პროფ. ს. გარელიმ კონკურენტუნარიანობის განმსაზღვრელი ზემოჩამოთვლილი ოთხი ფაქტორის მიხედვით ჩამოაყალიბა ქვეყნების მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის პრინციპები, კერძოდ:

I. ეკონომიკის მიღწევები:

1. ქვეყნის კეთილდღეობაში ასახულია მისი ეკონომიკის მიღწევები წარსულში;
2. საბაზრო ძალების მიერ რეგულირებული და მართული კონკურენცია აუმჯობესებს ქვეყნის ეკონომიკის მიღწევებს;
3. შიდა ეკონომიკაში ფირმებს შორის არსებული მძაფრი კონკურენციის შედეგად მოსალოდნელია მათი მაღალი კონკურენტუნარიანობა გარე ბაზრებზე;
4. საერთაშორისო ვაჭრობაში ქვეყნის წარმატება აისახება შიდა ფირმების კონკურენტუნარიანობაზე (ვაჭრობის ბარიერების არარსებობის პირობებში);
5. საერთაშორისო ეკონომიკისადმი გახსნილობა ამადლებს ქვეყნის ეკონომიკის მიღწევებს;
6. საერთაშორისო ინვესტიციები ეკონომიკური რესურსების მსოფლიო მასშტაბით უფრო ეფექტიანად განთავსებას უწყობს ხელს;
7. ექსპორტზე ორიენტირებული კონკურენტუნარიანობა ხშირად უკავშირდება ზრდაზე ორიენტირებას შიდა ეკონომიკაში.

II. სამთავრობო ღონისძიებათა ეფექტიანობა:

1. სახელმწიფოს ჩარევა ბიზნესსაქმიანობაში უნდა იყოს მინიმალური და ხელი უნდა შეუწყოს ჯანსაღი კონკურენციული გარემოს ფორმირებას;
2. სახელმწიფომ უნდა შექმნას ისეთი მაკროეკონომიკური გარემო და სოციალური პირობები, რაც იქნება პროგნოზირებადი და მინიმუმამდე დაიყვანს საწარმოთა გარე რისკებს;
3. სახელმწიფო უნდა იყოს მოქნილი საიმისოდ, რომ მოახდინოს თავისი ეკონომიკური პოლიტიკის ადაპტირება ცვალებად საერთაშორისო გარემოსთან;
4. სახელმწიფომ უნდა უზრუნველყოს საზოგადოებრივი ჩარჩოს შექმნა, რომელიც ამადლებს მიუკერძოებლობას, თანასწორუფლებიანობასა და სამართლიანობას მოსახლეობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით.

III. ბიზნესის ეფექტიანობა:

1. ეფექტიანობა, ცვალებად კონკურენციულ გარემოსთან ადაპტირების უნართან ერთად, ის მენეჯერული ატრიბუტია, რაც გადამწყვეტი საწარმოთა კონკურენტუნარიანობისთვის;
2. ფინანსები ხელს უწყობს დამატებული ღირებულების შექმნას;

3. ქვეყანაში კარგად განვითარებული, საერთაშორისო პირობებთან ინტეგრირებული, საფინანსო სექტორი ხელს უწყობს მის საერთაშორისო კონკურენტუნარიანობას;
4. ცხოვრების პირობების მაღალი სტანდარტები მოითხოვს ინტეგრაციას საერთაშორისო ეკონომიკასთან;
5. მეწარმეობა სასიცოცხლოდ აუცილებელია ეკონომიკური აქტიურობის საწყის ფაზაში;
6. კვალიფიციური სამუშაო ძალა ამალღებს ქვეყნის კონკურენტუნარიანობას;
7. მწარმოებლურობა აისახება დამატებული ღირებულების შექმნაში;
8. სამუშაო ძალის ურთიერთდამოკიდებულება ზემოქმედებს ქვეყნის კონკურენტუნარიანობაზე.

IV. ინფრასტრუქტურა:

1. კარგად განვითარებული ინფრასტრუქტურა ეფექტიანი ბიზნესსისტემების ჩათვლით, ხელს უწყობს ეკონომიკურ აქტივობას;
2. კარგად განვითარებული ინფრასტრუქტურა ასევე მოიცავს საინფორმაციო ტექნოლოგიებს და ქმნის პირობებს გარემოს ეფექტიანად დასაცავად;
3. კონკურენციული უპირატესობა შეიძლება შეიქმნას არსებული ტექნოლოგიების ეფექტიანი და ინოვაციური გამოყენებით;
4. ინვესტირება და საინოვაციო აქტივობა ფუნდამენტურ გამოკვლევებში ქმნის ახალ ცოდნას, რაც სასიცოცხლოდ აუცილებელია ქვეყნის ეკონომიკის განვითარების უფრო მაღალ საფეხურზე ასასვლელად;
5. კვლევასა და განვითარებაში გრძელვადიან ინვესტიციებს შეუძლია აამაღლოს საწარმოთა კონკურენტუნარიანობა;
6. ცხოვრების ხარისხი ქვეყნის მიმზიდველობის ნაწილია;
7. ადეკვატური და ხელმისაწვდომი საგანმანათლებლო რესურსები ხელს უწყობს ცოდნაზე ორიენტირებული ეკონომიკის განვითარებას.

პროფ. სტეფანე გარელიმ ნაციონალური კონკურენტუნარიანობის კვლევის ოცწლიანი გამოცდილების შედეგად ჩამოაყალიბა მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის ოქროს 10 წესი:

1. შექმენით მყარი და წინასწარგანჭვრეტადი კანონმდებლობა და მართვის გარემო;
2. უზრუნველყავით სისწრაფე, გამჭვირვალობა და ანგარიშვალდებულება მართვაში, აგრეთვე, ბიზნესის დაწყების სიმარტივე;
3. გააგრძელეთ ინვესტირება ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით ორივე მიმართულებით: ეკონომიკა (გზები, ტელეკომუნიკაციები და ა.შ.) და სოციალური სფერო (ჯანდაცვა, განათლება, საპენსიო უზრუნველყოფა, და სხვა);

* მასალა შერჩეულია: ი. გაგნიძე, ნაციონალური კონკურენტუნარიანობა და ინოვაციური ინფრასტრუქტურის ფორმირების პოლიტიკა, თსუ, ინოვაციების ცენტრი, უნივერსიტეტაშორისი სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია - „მსოფლიო ფინანსური კრიზისი და საქართველო“, თბ., 2009, გვ. 180-183.